

**HRVATSKI
PLANINARSKI SAVEZ**

www.hps.hr

Planinarstvo

Organizirano planinarstvo počelo je **1874. godine**, osnutkom Hrvatskog planin(ar)skog društva. Osnutkom HPD-a Hrvati su **deveti narod svijeta** i prvi u ovom dijelu Europe koji je imao svoje planinarsko društvo. Već 1878. planinari su uredili prvu planinarsku kuću u Hrvatskoj, a 1898. pokrenuli svoj časopis »Hrvatski planinar«. Kroz nekoliko stotina tisuća održanih akcija hrvatski planinari

do današnjih su dana postigli su **visok domet u svim planinarskim djelatnostima** i dali velik doprinos hrvatskom sportu, kulturi i znanosti.

Planinarska društva i klubovi, županijski i gradski planinarski savezi, Hrvatska gorska služba spašavanja (HGSS) i njezine članice te stanice vodiča udruženi su u **Hrvatski planinarski savez**, krovnu nacionalnu planinarsku udruhu. Sjedište HPS-a je u Kozarčevoj ulici 22 u Zagrebu.

U Uredu HPS-a i na webu HPS-a mogu se dobiti najraznovrsnije informacije i naručiti planinarska literatura. Hrvatski planinarski savez izdaje svoj mjesečnik »**Hrvatski planinar**« koji redovito donosi obavijesti o promjenama na putovima, novim planinarskim kućama i druge korisne informacije za planinare.

Hrvatski planinarski savez je član Hrvatskog olimpijskog odbora (HOO), Međunarodne unije planinarskih organizacija (UIAA) te drugih međunarodnih stručnih planinarskih asocijacija i foruma.

Članstvo

Planinarska udruga u Hrvatskoj osniva se na planinarskim društvima i klubovima koja postoje u svim većim i nekim manjim mjestima u Hrvatskoj. **Društva i klubovi** često organiziraju skupne izlete kojima se može pridružiti svaki član. Početkom 2014. godine u HPS je udruženo 273 društava i klubova s više od 28.000 individualnih članova.

Raznovrsna stručna djelatnost HPS-a provodi se posredstvom **stručnih i organizacijskih komisija:**

- za planinarske putove
- za gospodarstvo
- za vodiče
- za alpinizam
- za športsko penjanje
- za speleologiju
- za planinarsko skijanje
- za zaštitu prirode
- za suradnju s upravama zaštićenih planinskih područja
- za daleka putovanja, visokogorske uspone i planinarske pohode
- za školovanje kadrova
- za promidžbu i izdavačku djelatnost
- za statutarnu, kadrovsku i normativnu djelatnost
- za povijest planinarstva
- za priznanja

U prigodnim akcijama koje organiziraju komisije HPS-a sudjeluju i mnoga planinarska društva, pa posredno u radu komisija sudjeluju gotovo svi članovi HPS-a.

Školovanje i informiranje

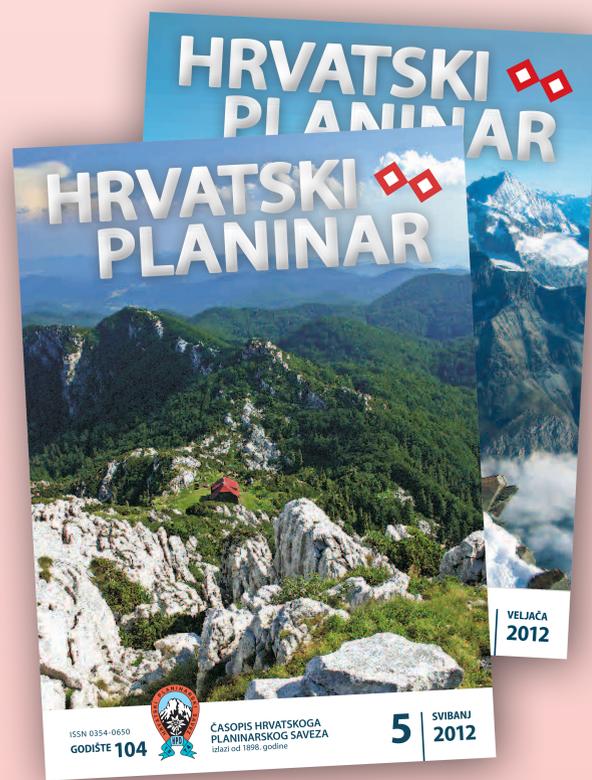
Hrvatski planinarski savez i njegove članice školuju i usavršavaju svoje članstvo putem različitih škola, tečajeva i vježbi. Sustavom školovanja HPS-a obuhvaćeno je osnovno školovanje (opća planinarska škola, mala planinarska škola), stručno usavršavanje (tečajevi za markaciste, čuvare planinske prirode i vodiče) te specijalističko školovanje (penjačka škola, alpinističke škole, speleološka škola, ledenjački tečaj i dr.)

Hrvatski planinarski savez posebno skrbi i dostupnosti planinarskih informacija te izdaje stručnu planinarsku literaturu. **Planinarske knjige, vodiči i zemljovid** koji pružaju mnogo korisnih podataka za planiranje i pripremu izleta u planine mogu se nabaviti u Uredu HPS-a.

Središnje planinarsko glasilo je časopis »**Hrvatski planinar**«, koji izlazi kao mjesečnik na 52 stranice i donosi najaktualnije podatke i obavijesti o radu planinarskih udruga i saveza te o stanju planinarskih putova i kuća u hrvatskim i stranim planinama. Na stranicama časopisa planinari iznose i razmjenjuju svoja zapažanja, dojmove te drugim planinarima predlažu planine i putove koje vrijedi posjetiti.

Obilje informacija korisnih za planinare dostupno je i na internetu. Najviše informacija može se pronaći na HPS-ovoj stranici **www.hps.hr**.

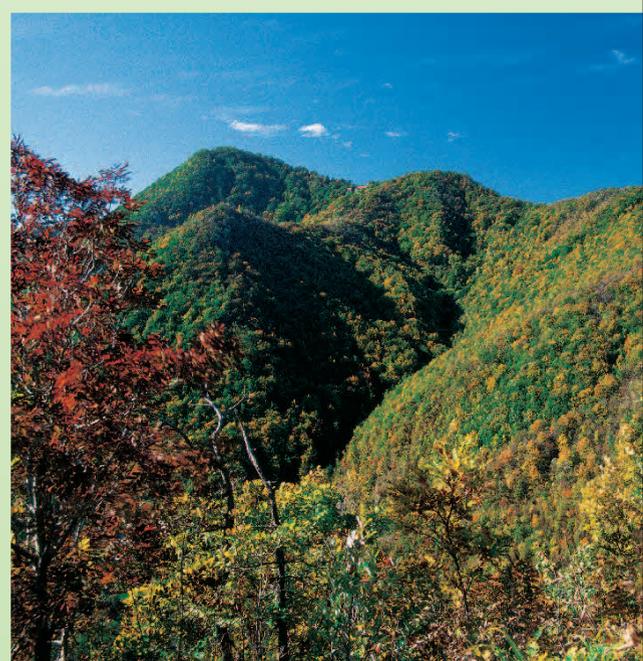
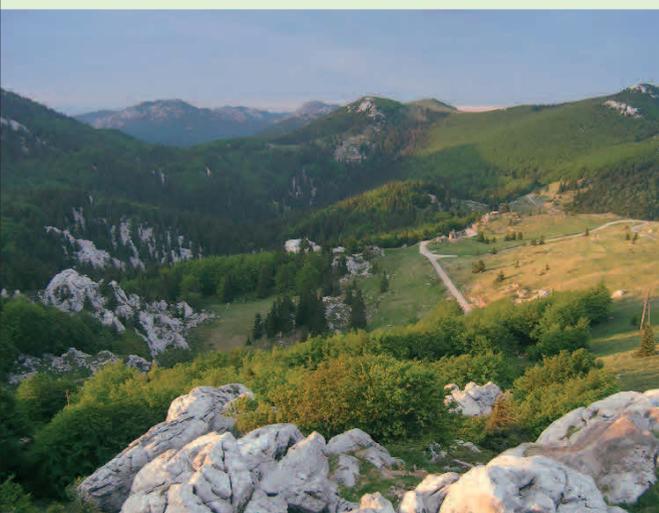
Hrvatske planine

Hrvatska je srednjoeuropska i mediteranska zemlja; istodobno i planinska i nizinska, primorska i kontinentalna, ljepotom jedinstvena, a brojnošću i raznolikošću prirodnih vrijednosti jedna od najbogatijih u Europi. Mnogo prirodnih fenomena, upotpunjenih s kulturnim vrijednostima stvaranim tijekom godina i stoljeća, predstavljaju **neiscrpno vrelo mogućnosti** među kojima planinari mogu uvijek pronaći nešto za sebe.

Najviše hrvatske planine pripadaju **Dinaridima**, tipičnom području dubokoga krša s oskudicom vode i razmjerno surovom klimom.

Planine kontinentalne Hrvatske uglavnom su stare geološke građe, blažih strmina te bogate vodom i vegetacijom. Uglavnom su pokrivene šumom, a osobito su zanimljiva ona mjesta gdje se javljaju slikovite stijene, duboki kanjoni i pitome livade. Najviša hrvatska planina je **Dinara (1831 m)**, a veličinom i ljepotom posebno se ističe **Velebit**.

Hrvatske planine nigdje ne premašuju visinu od 2000 metara pa Hrvatska na svojem teritoriju nema iznimno visokih vrhova. Zbog toga je, međutim, **većina vrhova razmjerno lako dostupna**, što hrvatske planine čini **idealnim za planinarenje**.

Putovi i kuće

Putovi pogodni za planinarenje markiraju se **planinarskim oznakama** kako bi planinari i drugi posjetitelji planina sa što manje teškoća sigurno stigli do željenog cilja. Osnovna oznaka je , a na tanjim stablima koristi se oznakom . Križanja, račvišta i odvojci planinarskih putova najavljuju se oznakom , a smjerovi putova označavaju putokaznim pločama, putokazima i strelicama.

U Hrvatskoj danas ima **više od tisuću markiranih planinarskih putova**, a o njima najčešće brinu planinarska društva i klubovi iz najbližih naselja. Do danas je u Hrvatskoj otvoreno više od stotinu obilaznica, a među najpopularnijima su Hrvatska planinarska obilaznica i Velebitski planinarski put.

Planinarima i izletnicima u hrvatskim planinama i pod njima na usluzi je više od 145 **planinarskih domova, kuća i skloništa**. U svim planinarskim domovima i kućama u Hrvatskoj, uz predočenje članske iskaznice, planinari imaju 50 posto popusta na cijenu noćenja. Planinarske kuće nalaze se na gotovo svim hrvatskim planinama te planinarima omogućavaju ugodan i siguran boravak.

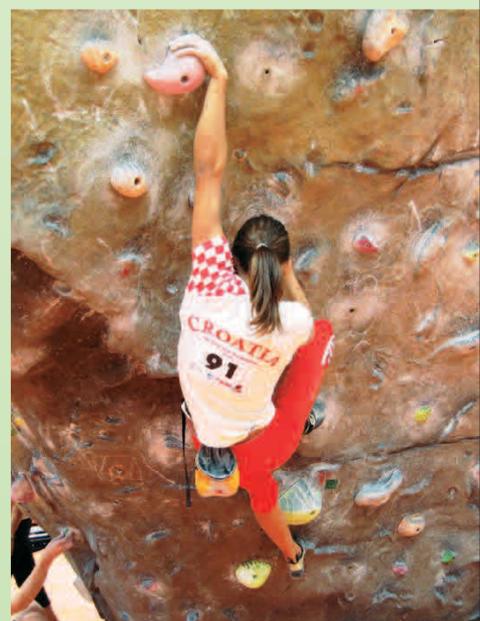
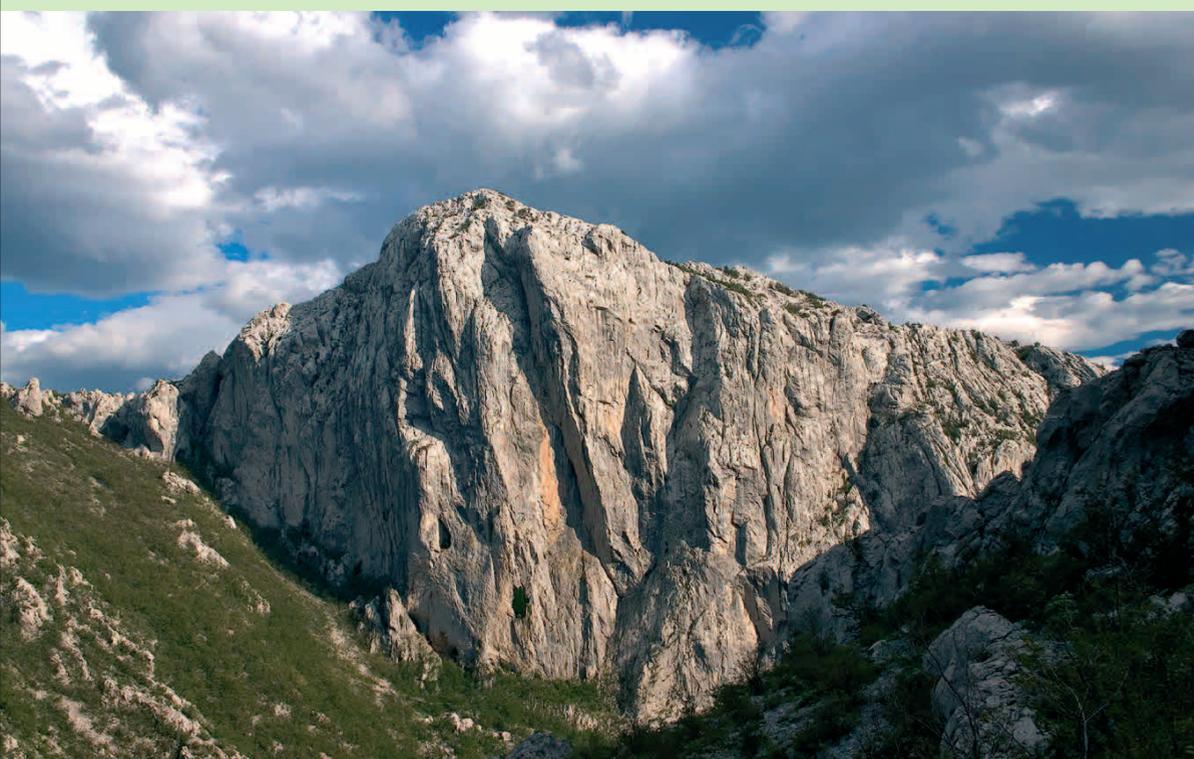
Vrhunski dosezi

Hrvatske planine s mnogo vapnenačkih stijena **iznimno su povoljne za penjanje** pa nije neobično da se penjačka aktivnost u Hrvatskoj počela razvijati vrlo rano. Još u 19. stoljeću prvi penjački podvig u stijeni Okića izvela je ilirka Dragojla Jarnević. Iako naše stijene nisu osobito visoke, one obiluju penjačkim problemima svih stupnjeva težine. Danas je u Hrvatskoj uređeno nekoliko desetaka stijena i nekoliko stotina smjerova.

Zahvaljujući vapnenačkoj građi i neobičnom bogatstvu podzemnog reljefa, naše su dinarske planine **neiscrpno područje i za speleološko djelovanje**. Rezultati speleoloških istraživanja organiziranih u HPS-u često su vrlo vrijedni sa znanstvenoga gledišta. Najdublje velebitske jame su po dubini svojih okomica poznate u **svjetskim razmjerima**.

Djelatnost **alpinista, sportskih penjača, speleologa i gorskih spašavatelja**, kao i druge stručne djelatnosti, kontinuirano se njeguju i razvijaju unutar HPS-a. Hrvatski su penjači svoje sposobnosti i vještine potvrdili usponima na **najviše vrhove svih kontinenata** i spuštanjem u **najdublje jame svijeta** te brojnim spasilačkim akcijama u okviru HGSS-a.

Bogata tradicija

1536. prvo književno djelo nadahnuto planinama: Petar Zoranić piše roman »Planine«

1843. ilirka Dragojla Jarnević penje kroz stijenu Okića

1852. u zagrebačkom »Nevenu« objavljen prvi planinarski putopis »Zora na Učki«

1870. skupina zagrebačkih građana postavlja drvenu piramidu na Sljemenu

1874. u Zagrebu osnovano Hrvatsko planinsko društvo

1878. otvorena »Gradska kuća« na Sljemenu, prva

planinarska kuća u Hrvatskoj

1898. počinje izlaziti časopis »Hrvatski planinar«

1927. izgrađen prvi dom na Zavižanu (Krajačeva kuća)

1933. završena izgradnja Premužićeve staze

1944. Tibor Sekelj penje se na Aconcaguu, naš prvi uspon na šesttisućnjak

1948. osnovan Planinarski savez Hrvatske

1950. osnovana Gorska služba spašavanja PSH

1953. PSH na skupštini u Delfima primljen u UIAA

1956. otvorena planinarska zbirka u Samoborskom muzeju

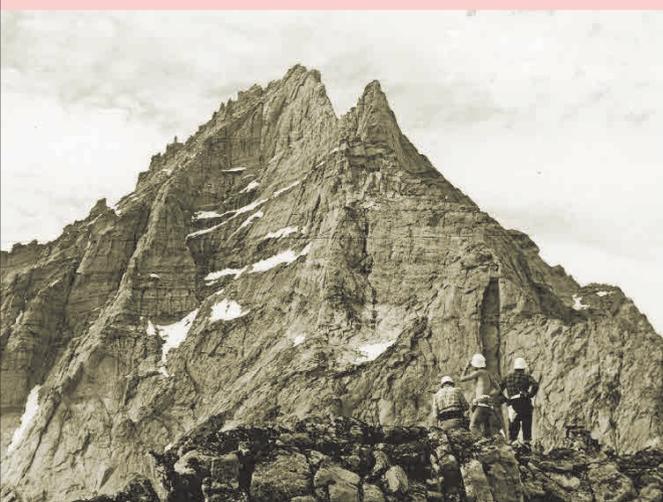
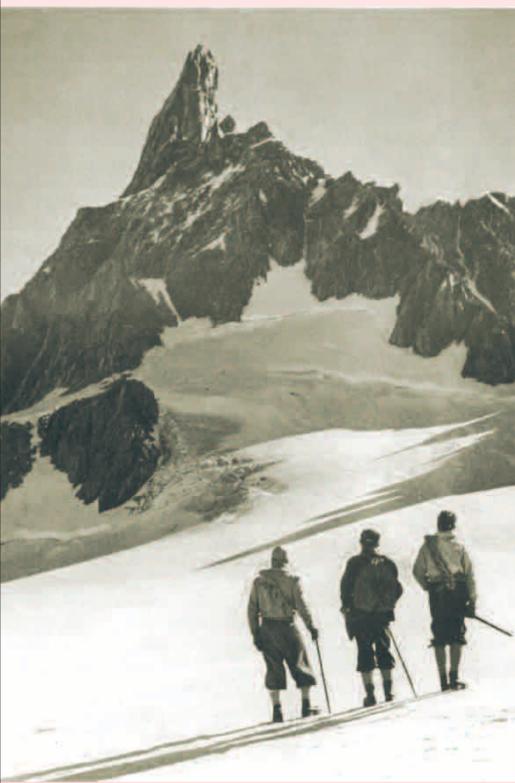
1970. otvorenje obilaznice »Po planinama Hrvatske«

1971. prva hrvatska alpinistička ekspedicija na Grenland

1972. otvoren Dom PSH u Zagrebu

1974. proslavljena 100. obljetnica planinarstva (slet planinara na Platku, zasjedanje skupštine UIAA u Delnicama, akademija u Zagrebu), tiskan vodič »Planine Hrvatske« Željka Poljaka

1979. Stipe Božić se uspeo na Mount Everest po prvenstvenom smjeru (Zapadni greben)

Bogata tradicija

- 1982. izvedena prva zagrebačka ekspedicija na Annapurnu IV i skijaška ekspedicija GSS stanice Zagreb na Kang Guru (Himalaja)
- 1984. proslava 110. obljetnice organiziranog planinarstva, otvorena alpinistička zbirka u Zavičajnom muzeju u Ogulinu
- 1985. otkriven do tada najveći špiljski kompleks u Hrvatskoj: Đulin ponor - Medvedica kod Ogulina (16.396 m)
- 1986. prvenstveni uspon u južnoj stijeni Ama Dablama (Himalaja)
- 1987. prvenstveni uspon i prvi pristup na vrh Ngozumba Kang (Himalaja)
- 1989. alpinist Stipe Božić drugi puta na Mount Everestu
- 1991. PSH mijenja ime u Hrvatski planinarski savez, a glasilu »Naše planine« vraća se staro ime »Hrvatski planinar«, HPS po drugi put primljen u UIAA
- 1993. istražena Lukina jama na Velebitu
- 1994. otkriven i istražen viši ulaz u Lukinu jamu, pa dubina iznosi 1392 m
- 1994. svečano obilježena 120. obljetnica hrvatskog planinarstva
- 1995. prva službena hrvatska ekspedicija penje se i izvodi skijaški silaz sa Cho Oyu, šestog vrha svijeta
- 1997. hrvatska alpinistička ekspedicija penje se na Mount Everest s tibetanske strane
- 1997. Stipe Božić zaključio je sve uspone na najviše vrhove kontinenata
- 1998. ekspedicija HPS-a usponom na Shisha Pangmu (8027 m) zaokružuje uspone na sve osamtisućnjake u Tibetu

Bogata tradicija

1998. prvi organizirani pohod na Dinaru, najviši vrh Hrvatske

1998. obilježena stoljetnica časopisa "Hrvatski planinar"

1999. otvorene prve web-stranice HPS-a

2002. nizom akcija Hrvatski planinari obilježili Međunarodnu godinu planina

2003. predstavnik HPS-a sudjelovao na skupu u Europskom parlamentu u Bruxellesu.

2004. u povodu 130. obljetnice tiskana »Zlatna knjiga hrvatskog planinarstva« Željka Poljaka

2006. Donošenjem Zakona o HGSS-u Hrvatska gorska služba spašavanja integrirana u nacionalni sustav spašavanja i zaštite

2007. ženska alpinistička ekspedicija popela se na Cho Oyu (8201 m), a po povratku u Hrvatsku nagrađena je brojnim prestižnim priznanjima

2008. svečanošću u Zagrebu, izdavanjem antologije i objavom bibliografije i digitaliziranog časopisa obilježena 110. obljetnica prvog broja i 100. godište »Hrvatskog planinara«

2009. na drugoj hrvatskoj ženskoj ekspediciji četiri djevojke stižu na najviši vrh svijeta Mount Everest (8850 m). Ekspedicija je nagrađena svim najprestižnijim sportskim i društvenim priznanjima.

2009. HPS od predsjednika RH Stjepana Mesića primio visoko državno priznanje - Povelju Republike Hrvatske

2011. istraživanjem u jamskom sustavu Kita Gaćešina - Draženova puhaljka na Južnom Velebitu premašena duljina Postojnske jame - dotad najdužeg speleološkog objekta u dinarskom kršu

2013. ronjenjem na dnu Lukine jame, dubina povećana na -1431 metar.

